

The Archeology of Spaces

The Archeology of Spaces
Módosított pályázat
a 17. Velencei Nemzetközi
Építészeti Biennále Magyar
Pavilonjában rendezendő
kiállítás kurátori megbízatására

A pályázó kurátor: Szabó Levente DLA

A kiállításon bemutatandó projekt
alkotója: a BME Építésztechnológiai Kar,
Középülettervezési Tanszék
alkotócsoportja

körép

2019. augusztus 22.

Jelen pályamű szerzőiként, megfelelően Dr. Fabényi Julia nemzeti biztos 2019. július 17-én kelt közleményében foglaltaknak, egyrészt a pályázati zsűri által megfogalmazott észrevételek, kérdések megfontolása miatt, másrészt a július 16-án megjelent főkuratori programhoz való csatlakozás, harmadrészt pedig a koncepció pontosítása, finomítása érdekében továbbfejlesztettük koncepciónkat.

1. A pályázó kurátor, valamint a kiállításon bemutatandó projekt alkotóinak rövid szakmai életrajza

→ A pályázó kurátor: *Szabó Levente DLA*, habilitált egyetemi docens, Ybl-díjas építész.

Megvalósult középületei, épület- és köztérrekonstrukciói mellett (a Móricz Zsigmond körtéri Gomba megújítása, a BME Sportközpont, a soproni Várkerület revitalizációja, a régi budai Városháza rekonstrukciója), több köztéri emlékmű, installáció tervezője (ELTE Trefort-kerti emlékmű, a Reformáció 500. évfordulójának köztéri installációja a Kálvin téren, a lipcsei nemzetközi könyvvásár magyar pavilonja). A Hetedik Múterem Kft. (www.hetedik.hu) vezetője. Főbb szakmai díjai: ICOMOS-díj (2019), Köztérmegeújítási Nívódíj (2018), Ybl Miklós-díj (2018), Molnár Péter-emlékdíj (2017), Magyar Formatervezési Díj (2017), Pro Architectura díj (2016, 2010), ICOMOS-díj (2016), The Salon Prize, 20th Salon of Architecture Novi Sad (2016), Piranesi Award Honorable mention (2015), Budapesti Építész Kamara Nívódíja (2015), Média Építészeti Díja, zsűri-különdíj (2015), Pro Architectura Újbuda díj (2012). 2007-től a BME Középülettervezési Tanszék, majd az Építőművészeti Doktori Iskola oktatója, tanszékvezető-helyettes. A doktori iskola évkönyveinek felelős szerkesztője, több mint hatvan, a hazai és nemzetközi sajtóban megjelent elemző szócikk, tanulmány és 4 könyvfejezetet szerzője. 2015-ben magyar-angol nyelvű monográfiája jelent meg Bán Ferenc építésről. Nemzetközi tervpályázati zsűribe kérték fel több alkalommal és munkáit külföldi építészeti kiállításokon mutatták be (Bukarestben, Berlinben, Novi Sad-ban, Piranban, Dél-Koreában és Bakuban). Külföldi konferenciák rendszeres előadója (Kolozsváron, Temesváron, Hanoi-ban, Bécsben, Berlinben, Montenegróban és Prágában). Nyelvtudása: angol középfok (B2).

→ Kuratori praxisa, kiállításrendezői gyakorlata:

- 2008 „Kritikai minták. Pécs építésze ,98–’08”, Pécs, Cella Septihora (kurátor)
- 2009 „Építészet és írott gondolat”, Kerékgyártó Béla 60. születésnapjára, Budapest, N&N Galéria (társkurátor, Bujdosó Győzővel)

- 2015 Re-konstrukció, a Hetedik Múterem kiállítása, Budapest, FUGA (Biri Balázssal, Polgárdi Ákossal, Rubik Ágnessel)
- 2016 Reform500, köztéri installáció, Budapest, Kálvin tér (Polgárdi Ákossal)
- 2017 Lipcse, a nemzetközi könyvvásár magyar pavilonja (Biri Balázssal, Polgárdi Ákossal)
- 2014-től folyamatosan az Építőművészeti Doktori iskola pop-up kiállításai, Budapest, FUGA
- hallgatói munkák kiállításai több alkalommal (pl. 2019, Természet és építészet, Budapest, MÉS, Ötpacsirta utca)

→ A kiállításon bemutatandó projekt alkotója: *a BME Középülettervezési Tanszék alkotócsoportha*, építészhallgatók részvételével.

A Középülettervezési Tanszék (www.kozep.bme.hu) megalakulása óta a magyarországi építész-képzés meghatározó műhelye. A tervezésoktatást gyakorlati és elméleti ismeretek együttes jelenléte, a kortárs építészeti kérdések vizsgálata és megvalósuló projektmunkák jellemzik. A tanszék az általános tervezési ismeretek átadása mellett az építészetet a kultúra tágabb összefüggési rendszerében értelmezi, így az építészet és közösség, építészet és örökség, építészet és emlékezet vagy az identitás fogalmihoz kapcsolódó tematikák is áthatják mind a graduális, mind a posztgraduális képzésben való részvételét. Jelen pályázat kuratori témaválasztása és az alkotócsapat összeállítása mindennek szerves következménye. A kiállító csapat tagjai mind aktív részesei voltak 2019 tavaszán az építészeti kiállítások kérdéskörével foglalkozó, jelen pályázatot megalapozó egyetemi kurzusnak. A tanszéknek jelentős tapasztalata van mind a kisléptékű, hallgatók bevonásával megvalósított projektek körében (pl. építőtáborok szervezésében), mind az építészeti kiállítások műfajában (pl. KÖZÉP70, Múcsarnok, 2016; Természet és építészet, MÉS, 2019).

→ A projekt alkotói:

Biri Balázs építész (Hetedik Múterem Kft.), 2013-ban diplomázott a Középülettervezési Tanszéken, diplomatervét Hauszmann-díjjal ismerték el. 2013-tól a Hetedik Múterem építésze. 2017-ben abszolvált az Építőművészeti Doktori Iskolában, azóta a Középülettervezési Tanszék meghívott oktatója. Kutatásában az építészet kiállíthatóságával és az építészeti kiállításokkal foglalkozik. A 2016-os Építőművészeti Doktori Iskola Arch&Edu című pop-up kiállításának és a 2017-es lipcsei könyvvásár magyar pavilonjának társtervezője.

Breuer Anna építész, 2018-ban diplomázott a Középülettervezési Tanszéken. Diplomatervére (Vallások Háza, Hohenems) több diplomadíjat kapott: Hausmann-díj, MÉK-MESZ Diploma-díj, Piranesi-díj Shortlisted minősítés. Az oszt-rák szövetségi kancellári hivatal START-Stipendium ösztöndíját nyerte el a diplomatémájának folytatására. Kiállítási tapasztalat: Handwerk + Form 2018, Andelsbuch, Ausztria.

Major Zoltán építész (PRTZN Kft.), 2014-ben diplomázott a Középülettervezési Tanszéken. Társalapítója a PRTZN Kft.-nek. 2017-ben kezdte el doktori tanulmányait a BME Építésmérnöki Kar Építőművészeti Doktori Iskolájában. A Térleltérítés Munkacsoport tagjaként és egyénileg is több kiállítás résztvevője (2011 Fialat Kortárs Allásfogalások kiállítás / 2011 SMS-Múzeum Betegség kutatás és terápiás program, Ludwig Múzeum / 2012 BAI HUI egy pontos térterápiás masszázs, Ludwig Múzeum / 2012 Jó Jel kiállítás, Gallery by Night, FKSE / 2014 Monte Verita Express utazási projekt, Higgs Field).

Polgárdi Ákos Magyar Formatervezési Díjas tervezőgrafikus, a SUBMACHINE kollektíva alapítótagja. Többek között a 2018-as Lipcsei Könyvvásár magyar pavilonja, a REFORM500 köztéri installáció és a „KÖZÉP70” (Műcsarnok), a „Közös Időnk – 1989” (MNM) vagy a „Természet és építészet” (MESZ) kiállítások grafikai tervezője. Mindezek mellett elsősorban kiadványtervezéssel (pl. Európa Diák-könyvtár, Budapest100), arcuattervezéssel és információs-rendszertervezéssel (Margitsziget, Telekom HQ, stb.) foglalkozik.

A módosított, második forduló pályázati anyag készítésében részt vettek: *Kaknics Péter, Kovács Regina, Laczka Áron, Surján Borbála, Treszkai Anett, Zacher Bende gúz, Zöldi Sára*

Az eredeti pályázatban közreműködtek továbbá: *Balog Ákos, Dénes-Árvai Angéla, Hegymegi Júlia, Kolossváry Bernadett, Mibály Mirtill*

A kiállítási koncepció fél éves közös kutatásra alapozott, partícipatív tervezői módszerrel született, oktatók és hallgatók szoros, kölcsönös együttműködésével. Terveink szerint a kiállítási tartalom részletes kidolgozása és részben maga a helyszíni kivitelezés is így történne majd.

A kiállítást megelőző egyetemi kurzus és az előkészítő közös gondolkodás résztvevői voltak a pályázat alkotói túl továbbá: *Beóka Balázs, Berzsák Barna, Bogáthy Zsolt, Csakurda Zoltán, Fehér Csilla, Gall Eszter, Gugi Anna, Gyórfi Dániel, Jaczkó Stefánia, Kocsik Eszter, Kosztya Csilla, Könyves Tóth Piroska, Offra Flóra, Sipos Kornél, Schoblocher Edina, Siska Enikő, Szóke Gyöngyvér, Zöllner Zita* építészhallgatók

2. A magyar pavilonban bemutatandó projekt szakmai koncepciója

„A hagyományom nem egyenlő velem, én az a munka vagyok, amit ezen a hagyományon, ezzel a hagyománnyal elvégzek.”
– Esterházy Péter

→ A kiállítási koncepció célja (rezümé)

Hashim Sarkis „How will we live together?” főkurátori kérdése széleskörű diskurzusra hívja a kiállítókat és a 17. Velencei Nemzetközi Építészeti Biennále látogatóit. Javaslatunk az épített örökséggel való együttélést, az egymásra rétegződő téri valóságok átélését emeli fókuszába, és a minderre történő reflexió szükségessége mellett érvel. Ezért az erről folytatott érdemi párbeszéd – a nyilvánosság különféle szintjein – koncepciónk központi eleme.

Általános a felvetés, de konkrét a téma és átélhetően valóságossá tehető maga a kiállítási helyszín.

A budavári egykori nagy középületek sorának jelenleg folyó, ellentmondásokban gazdag újraépítéseit e szimbolikus magyarországi helyszínen aktualitásokként tekintjük, melyeket korábbi évtizedek kimagasló színvonalú vári épületeinek és koncepcióinak reflektorfényében érdemes értékelnünk.

Kivételesen jó helyszíne a konkrét téma és az általános felvetés bemutatásának a Magyarországot Velencében reprezentáló – számos építési periódus után afféle téri-idő kollázsként előttünk álló – magyar kiállítási pavilon, amelyben installációnk segítségével testközeli, érzéki élményként élhető át az építészet rétegzettségének emlékeztetelakító jelentősége és ereje.

A velencei magyar pavilon épületén és a Budai Várnegyed kiválasztott 3x4 példáján keresztül az építészet rétegzettségének, annak mindenkori újraértelmezésének kulturális jelentőségére hívjuk fel a figyelmet, állásfoglalásra készítve, s nem kész állásfoglalással várva a látogatót.

→ A kiállítás címe

Kiállításunk címe az archeológia kifejezésének a régészet területén túlmutató jelentéstartományára utal. Michel Foucault „The Archeology of Knowledge” című munkája mellett számos művészeti-építészeti projekt is épített az értelmezés tágasságára. 2002-ben láthatta a közönség „Herzog & de Meuron: Archaeology of the Mind” című kiállítását; „Museum of Fundamental Archeology” címmel jelentkezett Velencében a grúz pavilon 2005-ben és „Archeology of the Present” volt a címe Izrael installációjának a 2015-ös művészeti biennálén.

A kurátori koncepciónk („The Archeology of Spaces”) az építészeti terek rétegződésével, azok olvasásával és értelmezésével foglalkozik, a kifejezés fizikai és szellemi értelmében egyaránt. Előbbit a pavilon határolófalai, az azokon feltárt és megidézett archív rétegek és mindezeknek az installáció falán való tükröződéseit testesítik meg, utóbbit a Budai Várnegyed második világháborút követő, markánsan elkülöníthető három építési periódusa, amelyek közül a fókuszba emelt legutolsó napjainkban is tart – részben csak most kezdődött el.

→ A kurátori koncepció és az installáció rétegei

A terek időbeli és térbeli rétegzettségének önértéke, az egyéni és kollektív emlékezetet meghatározó jelentősége, és a minderre való ráismerés az épített terekben való együttélésünk alapja. A múlt folyamatos újra- és átértelmezésének absztrakt, politikai-társadalmi-kulturális folyamatai az épített terekben váltak mindig is tapinthatóvá, testközeli, érzéki élménnyé. Epp ezért különleges a lehetőség, hogy az elvont témát egyszerre fejezze ki megtapasztalható, érzéki módon és egyszerre intellektuális szinten a kiállítás, vitára invitálva a hazai és nemzetközi látogatóközönséget.

Az installáció egyszerű, a témát leképező rétegeesség elvén alapul. Célunk egy olyan kiállítás megvalósítása, amely nem csak befo-gadja a kiállítandó tartalmat, de helyspecifikus beavatkozásként reflektál a kiállító helyszínre és élményszerű térré alakítja, értelmezi azt, három, egymástól jól elkülönülő, de egymással összefonódó rétegen keresztül:

1. A pavilon valósága, mint megtapasztalható tér és annak tükörképe

„...the pavilion itself becomes an exhibit that not only describes the different formal emphases in Hungarian architecture, but also positions them in the very concrete context of Hungarian society's political and social development.”
– András Pálffy

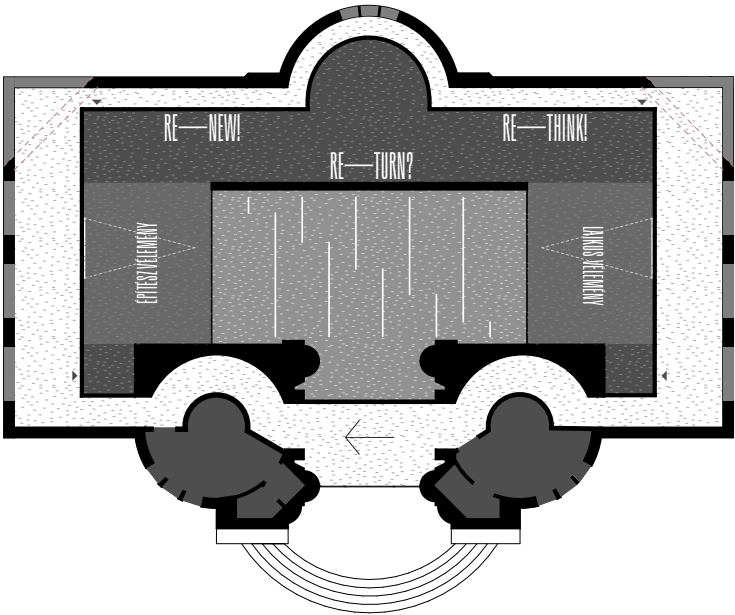
Az 1909-re elkészült, Maróti Géza által tervezett magyar pavilon több mint száz éves viszontagságos építéstörténete, az egyes építési periódusok, a benne megvalósult kiállítások mind egyetlen, összetartozó jelentést formálnak, amely önmagát és a kiállító országot, annak történelmét, kultúrához való viszonyát reprezentálja, ekként így egyben tekintendő értéknek. A magyar pavilon ezért nem csak kiállítási koncepciónk foglalatja, hanem témánk metaforája és átélhető valósága is egyben.

A pavilon határoló falai őrzik többé-kevésbé leghűbben az egyes átépítések nyomait: a Maróti-féle ablakok befalazását, vagy az egykor 45 fokban lecsapott épületsarkok Benkhard Ágost féle korrekcióját. A Benkhard által eltakart, és Csete György által a 90-es években csak részben kibontott egykori falképek kutatóablak-szerű

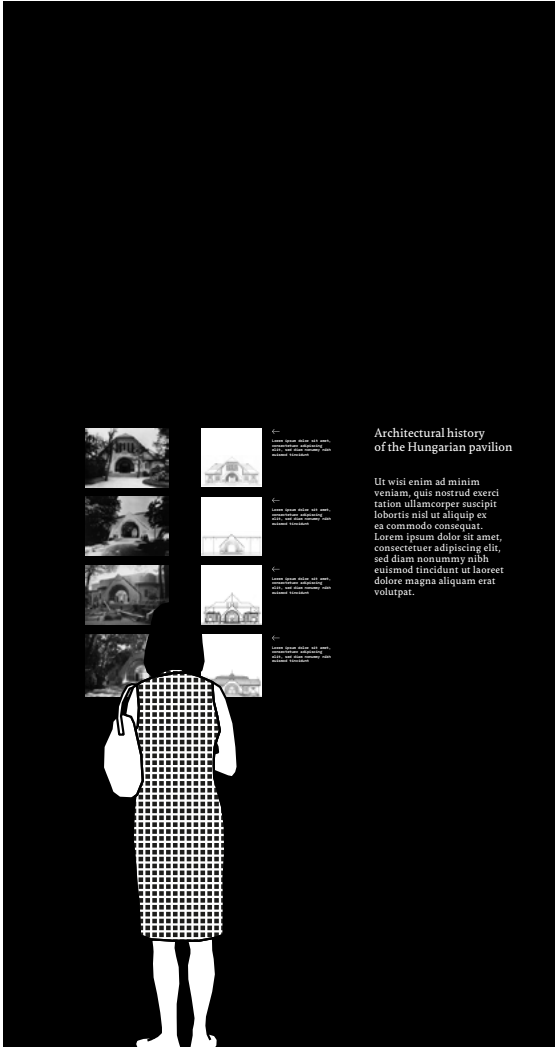
jelenléte ma is látható a homlokzaton, a belsőben azonban e rétegződés láthatatlan. Annak érdekében, hogy érzékelhetővé tegyük az egykori építési periódusokat, az átépítések találkozássait, a befalazások, kiegészítések vakolat alatt megbújó nyomait szakszerű, összességében is csak néhány m²-es feltárásokkal, és az egykori ablakok, falsarkok feljelölésével mutatjuk be.

A pavilon falát belülről változó szélességben lekövető, letapogató kiállítási kulisszafal külső oldala tükörfóliával borított, így az különös, valószínűtlen, a velencei kiállítás forgatagából belépő látogatót áthangoló teret hoz létre. Visszatükrözi a pavilon falát, a kiállítás idejére feltárt kutatóablakokat és az egykori architektúra felrajzolt nyomait – változatos, izgalmas bejárési alternatívát kínálva a látogatónak, a tér érzékelését felerősítő hanginstallációval. E réteg áthúzódik a bejárat előtt is, tudatosan zárva el az udvart (a legelső installációs réteget) és paradox módon erős, hívogató vizuális jellé alakítva a biennálé időtartamára a pavilon tüköröződő főbejáratát. A tükörfelületre kerülő nagy nyíl nem csupán a javasolt haladási irányt mutatja, de szimbolizálja a múltra való emlékezetreflexiók szükségességét is.

A következő kiállítási rétegbe be- és abból kilépve, a pavilon építés- és kiállítástörténetét röviden bemutató információk segítenek értelmezni az installációt.

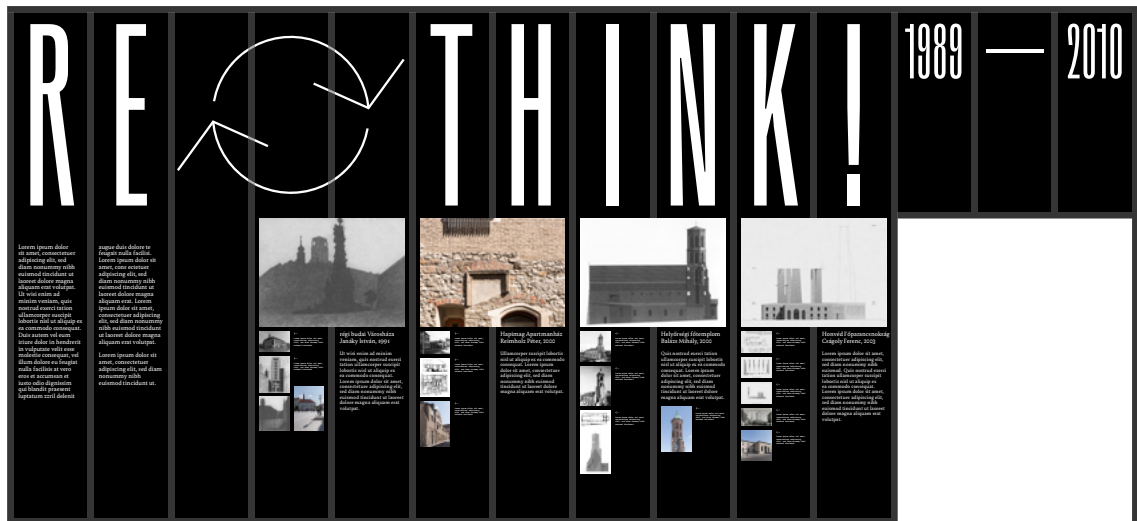
↑
A tervezett kiállítás elvi felépítése

↑
A magyar pavilon építéstörténetét bemutató fal nézete

↑
A magyar pavilonban megvalósult kiállítások történetét bemutató fal nézete

2. A kiállítás dramaturgiája: RENEW!, RETHINK! és RETURN?

A Budai Vár napjainkban is alakuló építéstörténet-fejezetei felemelő és tragikus, konszenzuális és ellentmondásos korszakok összetett, egymást átható, sokszor vitát kiváltó sorozatából állnak. A magyar Főváros e szimbolikus, a turisták által leginkább ismert része szintúgy szimbolikus témája a kurátori koncepciónak, mint a velencei pavilonépület. Az aktualitást nem csupán az 1987-ben az UNESCO által világörökségi helyszínné nyilvánított Budai Várnegyed folyó és tervezett építkezései, de a nemzetközi kontextus, így többek között a berlini Schloss, vagy Drezda és Frankfurt városközpontjainak – mindenütt magas társadalmi elfogadottság mellett zajló – visszaépítése körüli viták, dilemmák is adják. A kíváncsatos diskurzus újszerű kontextust kíván a biennálén. A kurátori koncepciónak ezért nem célja a jelenkori folyamatok oppozíciója, ismert elvi álláspontok újra-deklarációja, szándékunk viszont a párbeszéd generálása, új szempontok felszínre hozása: valódi dialógus kezdeményezése.

A kiállítási tér a tükörfóliával borított helyspecifikus installáció inverze, maradéktér. E kiállítótér noha sorrendbe állított dramaturgiát kínál, négy helyen is szabadon bejárható az installáció külső terébe való be- és onnan való visszalépésekkel, újra és újra átélve a két, radikálisan eltérő téri karaktert. A Budai Várról szóló kiállítás három, a második világháború utáni fontos fejezetét emeli ki az építkezéseknek, melyek időben és megközelítésüket tekintve is markánsan különböznek, ezt hangsúlyozandó három hívószóval tesszük beazonosíthatóvá csoportosításukat:

RENEW!

A Budai Vár 60-as és 70-es években megvalósult foghíjbeépítései nemzetközi mércével is kimagasló, máig érvényes, ma is mintának tekintett alkotások. E példák a Várnegyed történeti szövetével szoros szimbiózisban, azokra tekintettel, modernista felfogásban jöttek létre, környezetükkel egyszerre kontrasztban és mégis harmóniában. Négy meghatározó példát emelünk ki a kiállításon közülük: Jánossy György 1963-as Tóth Árpád sétányon lévő, Farkasdy Zoltán 1970-as Dísz téri, Gulyás Zoltán-Reimholz Péter 1974-es Tárnok utcai és Virág Csaba 1979-re elkészült villamos teherelosztó épületét. E házakkal reprezentálható a mindenkori minőségi kortárs építészet történeti környezetben való autonóm megjelenésének önértéke.

RETHINK!

A rendszerváltozást követő csaknem két évtizedben alig történt építkezés a Várban, annál inkább születtek különleges tervek, tervpályázati munkák a területre. Ezt az időszakot az épített örökség megújulásának radikálisan különböző, új minőségbe vetett hitével szemben sokkal inkább egyfajta reinterpretáció, az örökség újraértelmezett, szerves folytatása, erős poétikai tartalom jellemezte. Négy meghatározó példánk közül csak az egyik épület (Reimholz Péter 2000-re elkészült Hapimag Apartmanháza), van köztük egy meg nem valósult terv (Balázs Mihály 2000-es terve az egykori Helyőrségi templom újrafogalmazására) és két tervpályázat (Janáky István 1991-es munkája a régi budai Városháza lakótoronnyal való kibővítésére és Cságly Ferenc 2003-as koncepciója a volt Honvéd Főparancsnokság romjának hét toronnyal kiegészített megújítására).

RETURN?

Az utóbbi években megkezdődött a 19-20. század fordulóján épült, a középkori vári léptéket alapvetően meghaladó, a II. világháborúban megsérült és a 60-as évekig folyamatosan le vagy visszabontott épületek rekonstrukciója. E harmadik, jelenleg is zajló folyamat értékelésére hív fel a hívószó mögötti kérdőjel, de ezt hangsúlyozza a tartalom pozíciója is: szemben a leülésre alkalmas adó, a pavilon apszisát kirajzoló installációs térrel. Épp ezért a négy kiválasztott példa nem az elkészült rekonstrukciók (Lovarda, Főőrség) épületei közül válogat, hanem az előttünk állókat mutatja be: a volt Honvéd Főparancsnokság (1895-1896, Kallina Mór), a volt Külügyminisztérium (1901-1903, Hauszmann Alajos és Hüttl Dezső), a volt Pénzügyminisztérium (1899-1904, Fellner Sándor) és az egykori József Főhercegi palota (1902-1905, Korb Flóris és Giergl Kálmán) jelenlegi és egykori állapotának reprezentációjával.

A látottakról folytatandó diskurzus nyitott, erre szólítanak fel a hívószavak utáni írásjelek is. Az udvar két bejáratával szemközt falon, így a kiállítás elején és végén két, rövid spot-okból álló film látható: az egyikben építészek, a másikon megszólaltatott laikusok beszélnek a budavári visszaépítések dilemmáival kapcsolatosan, tudatosan eltérő véleményeket felvonultatva, ütköztetve. A filmeket a Budai Várban, részben az érintett épületek előtt, részben a turisták által leglátogatottabb helyszíneken tervezzük leforgatni.

A három tematikus fal falnézete

3. Az udvar tere: „The Archeology of Spaces”

Az udvar apszis felőli hosszfalának nyílásait kívül és belül is lefalazzuk, a merőleges üvegfalak 1-1 üvegajtaján kívül magukat az üvegfületeket letakarjuk. Ebbe a tényleges kiállítási tértől lényegében elzárt udvartérbe kerül a harmadik, legintimebb kiállítási réteg. Absztrakt, átjárható, meditatív téri atmoszférában gondolkodunk, melyet az időjárásállóság érdekében kifeszített textillamellák között sétálva ismerhetünk meg. A tér rétegeinek feltárására, átélésére hív tehát az udvari installációnk, ezért a textileken kiolvashatóvá már csak az „ARCHEOLOGY” szó válik, amely a hordozó térinstallációval („SPACES”) együtt testesíti meg a kiállítás címét, immár helyszínhez nem kötött témáját és üzenetét. Ez az installáció a rétegessé alakított téren való áthaladás megállásra, kontemplációra szolgáló terévé alakítja a textilekkel kitöltött udvarteret.

+1. A pince beláthatósága (opcionális javaslat)

Amennyiben lehetőség van rá, javasoljuk a pavilon pincei terének bevonását is a kiállítási koncepcióba. A megnyitással, és az apszis területének a bejárást gátló lezárásával beláthatóvá válna ez a látogatók előtt ritkán – legutóbb 1993-ban, Lois Viktor kiállításán – megnyitott tér. A pincei terület kimeszelése és egyszerű világítás kiépítése láttatni engedné a pavilon látogatók elől rejtett tereit is.

→ Az installáció műszaki kérdései

A pavilon falán néhány helyen, összességében is csak pár m²-nyi, szakszerű falkutató ablak készül. Az egykori ablakok, épületsarkok valamennyi kontúrjának kijelölése téglaporral történik, az építkezéseken használt csapózsínórral, hangsúlyozva a beavatkozás feltáró, ideiglenes jellegét. A kutatóablakok a kiállítás végeztével egyszerűen visszajavíthatók.

Az installáció fala kb. 4 méter magas, azaz a pavilon terébe belógó gerendák alsó síkjáig ér. Szerkezete 15 cm vastag, gipszkartonprofilra vagy favázra szerelt egyoldali, kétrétegű gipszkarton, amelyet tükörfólia kasírozással látunk el a pavilon határolófala felőli oldalon, a belső oldalon a vázak és a kartonborítás láttatásával (feketére festve). A kulissza kidőlés ellen több helyen, a fal tetején a homlokzati falhoz kitámasztott.

Az udvart körülölelő kiállítási tér mennyezetét sodronyok közé kifeszített fekete háló képezi, amely áttört annyira, hogy a pavilon álmenyезetén meglévő füstérzékelők működését ne befolyásolja. A padlóra 2-3 mm vastag fekete újrahasznosított gumi padló kerül, ezzel nem

csak színében, de a lépéshang miatt akusztikájában is elkülönülő teret hozva létre a körüljárható tükörzöldő tértől.

Az udvarba áttetsző fehér, kifeszített textilek kerülnek, rájuk nyomtatott nagyméretű betűkkel. Az időjárás okozta fakulással számolunk: az időtényező mint lenyomat megjelenése illeszkedik a kurátori koncepcióba, ugyanakkor a kifeszítés biztosítja a viharállóságot.

A kiállítótérben 3 helyen – a két film és a RETURN? kérdéssel leírt tartalom előtt – a régészek által használt összehajtogatható székeket helyezünk el.

Az új gipszkarton falakon nyomtatott-matricázott feliratok, rajzok jelennek meg.

A kiállítandó tartalmat (fotók, rajzok) fémlemezre kasírozva képzeljük el.

Mivel az udvar üvegfalait jelentős részben lefóliázzuk, s mert a két film nagyméretű megjelenítése koncepcionális kérdés, azokat projektorokkal oldjuk meg.

→ Summary

How will we live together?, the topic proposed by chief curator Hashim Sarkis, encourages exhibitors and visitors of the 17th International Architecture Exhibition to engage in broad dialogue. Our proposal focuses primarily on the question of living together with our built heritage and the experience of the layered spatial realities while pointing out the necessity of the act of reflection. Therefore the substantial and essential dialogue on these topics - taking place on different levels of the public - constitutes the central element of our proposal.

The question is general, but the subject is concrete and the location has the capacity of being tangibly real. We regard the controversial reconstruction of former large-scale public buildings in the Buda Castle currently happening at this symbolic Hungarian location a process to be evaluated in the context of outstanding Buda Castle buildings and concepts of former decades.

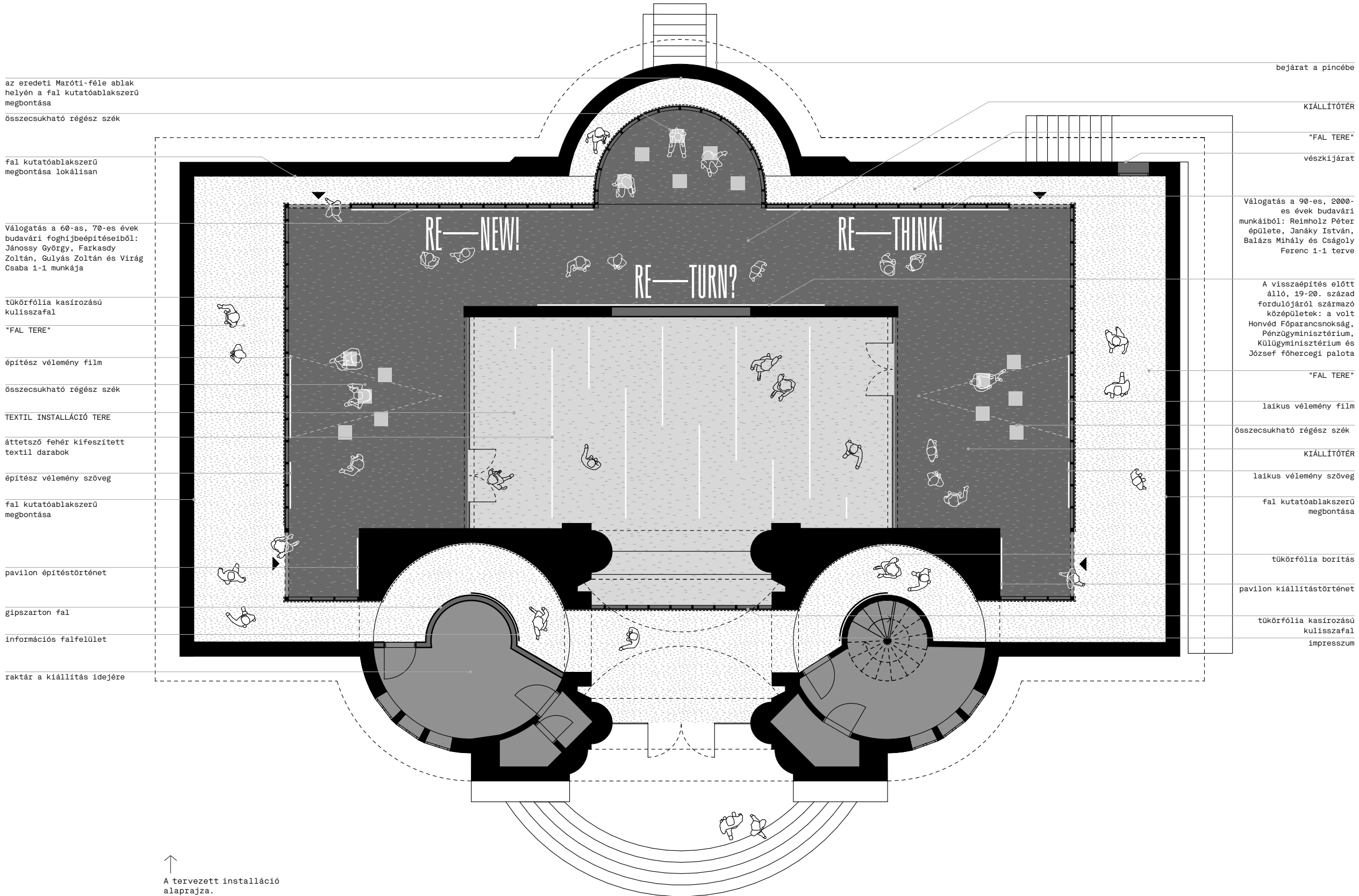
Embodying a space-time collage of its numerous building periods and being literally a representation of Hungary in Venice, the pavilion is an exceptionally good example of both the specific topic and the general context. In our installation the significance and capacity of architectural layers in affecting and forming memory becomes a sensuous experience in the pavilion.

Through the Hungarian pavilion in Venice and the selected examples from the Buda Castle we emphasize the layered reality of architecture and the cultural significance of its reinterpretation, encouraging visitors to form an opinion without readily offering one.

3. Az installáció koncepcióterve és látványtervei

↑
A tervezett bejárat, a kiállítás idejére a teljes pavilonbelső körbefutó tükörfóliás fallal eltakart udvarbejáráttal

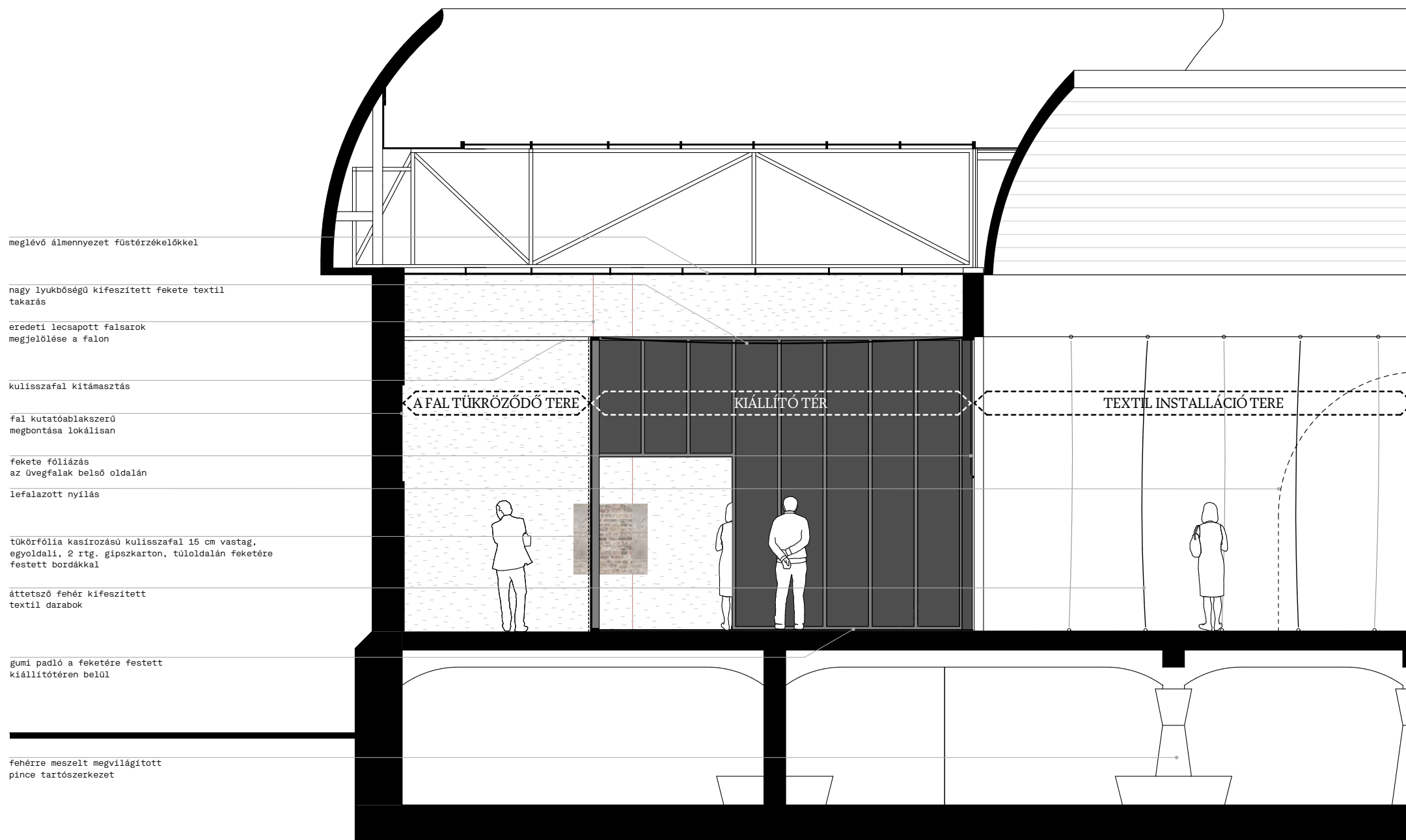

↑
A tervezett installáció
axonometriája

↑
 Perspektivikus
 hosszmetset az udvaron át

↑
Az installáció
műszaki megoldásait
ábrázoló metszet

↑
A pavilon valósága, mint
megtapasztalható tér és
annak tükörképe: bal oldalon
a pavilon egykori ablakainak
rajzolata és helyenkénti
kutatóablakos feltárása

A pavilon valósága,
mint megtapasztalható
tér és annak tükörképe:
bal oldalon az épület
egykori sarkának
rajzolata és helyenkénti
kutatóablakos feltárása

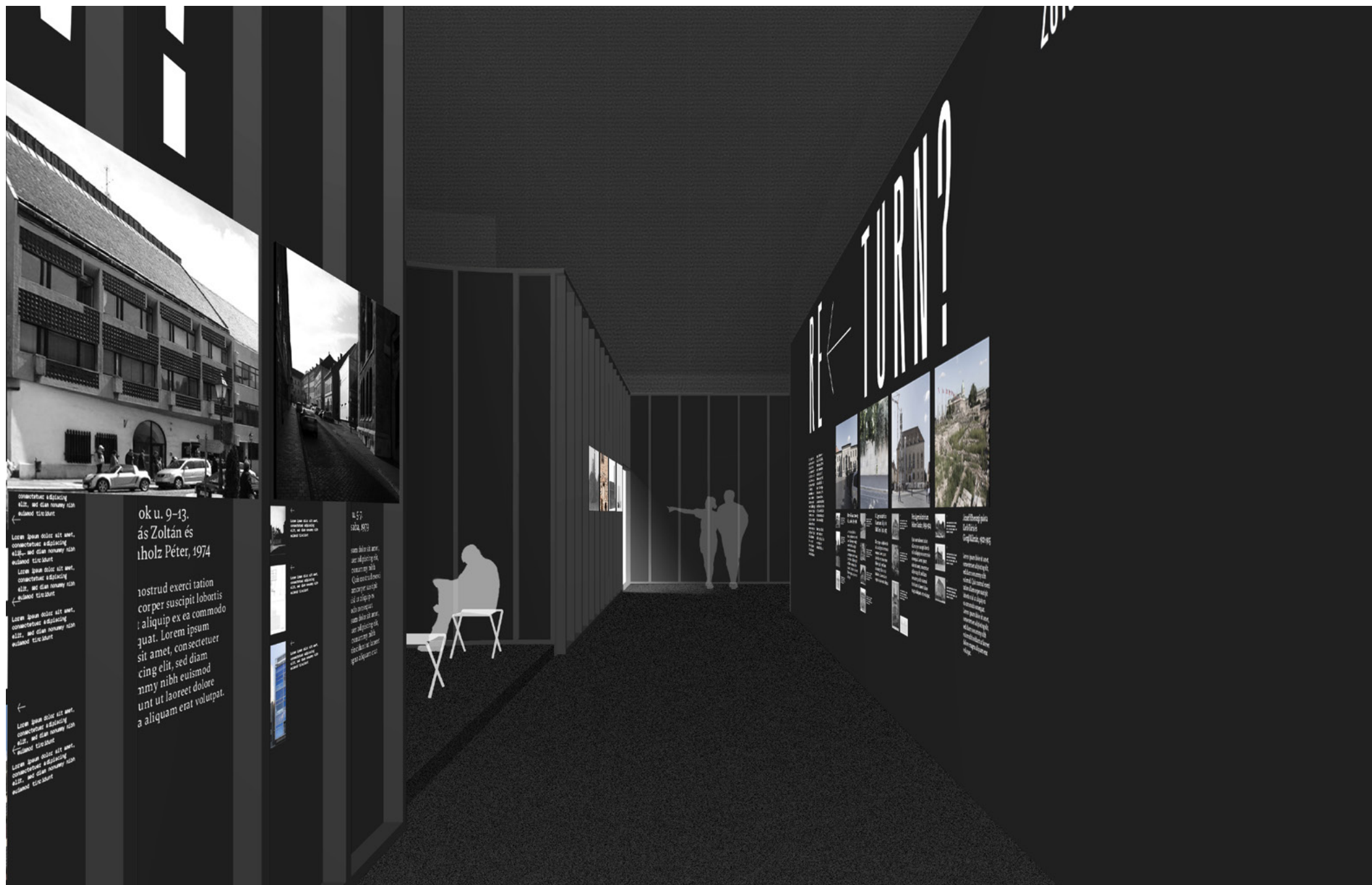
A pavilon valósága, mint
megtapasztalható tér
és annak tükörképe: bal
oldalon az épület egykori
sarkának rajzolata és
helyenkénti kutatóablakos
feltárása az apszisban

↑
 Átjárható, kifeszített
 függőnylamellák a
 kiállítás címét kifejező
 atmoszférikus térben,
 a pavilon udvarában

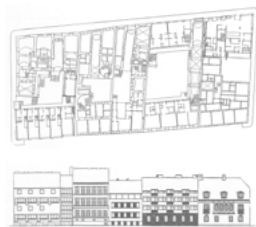

↑
Látvány a kiállítótérbe
belépve az építész véleményeket
felvonultató filmvetítéssel,
háttérben a pavilon falának
kutatóablakos feltárása és a
RE-NEW! kiállítási tartalom

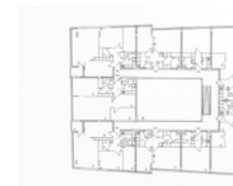

↑
Látvány a kiállítótérből
balra elől a RE-NEW!, hátul a
RE-THINK! és jobbra a RE-TURN?
kiállítási" tartalommal,
3x4 kiemelt projekttel

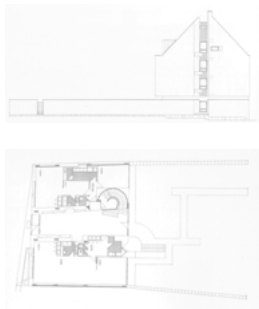
4.
A kiállítási tartalom:
12 budavári épület és terv

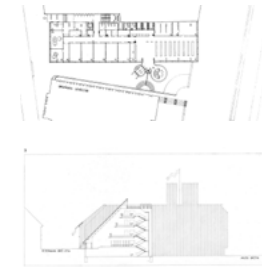
↑
RE-NEW! / János György
1963-as Tóth Árpád
sétányon lévő lakóháza

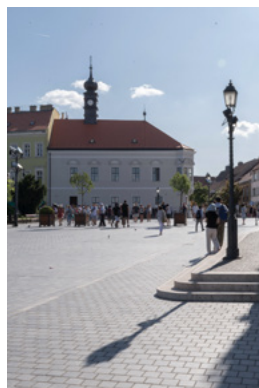
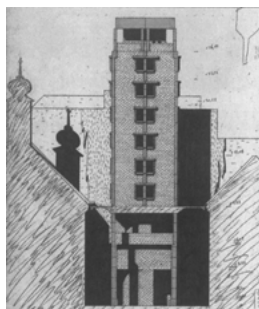
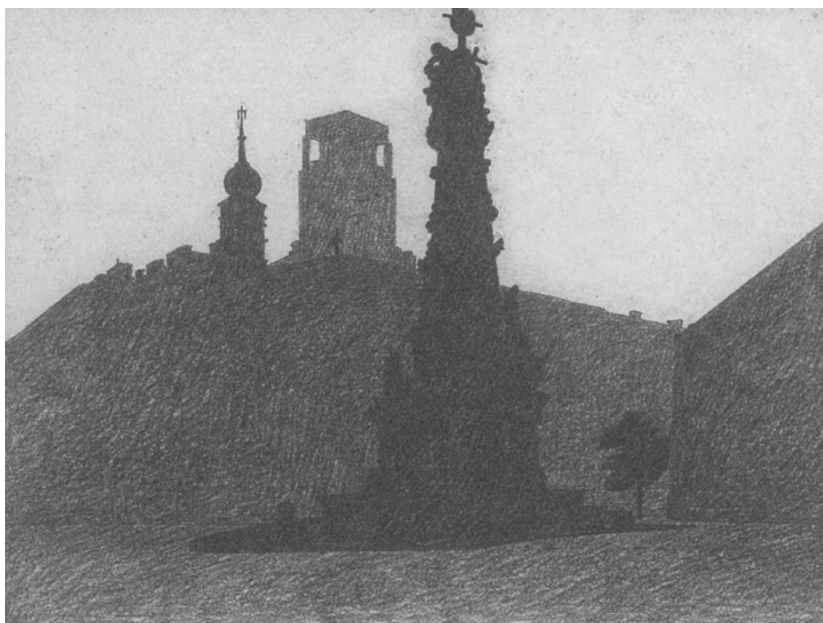
↑
RE-NEW! / Farkasdy Zoltán
1970-es Dísz téri épülete

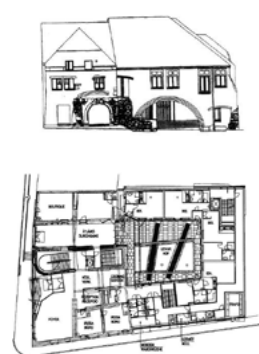
↑
RE-NEW! / Gulyás Zoltán
és Reimholz Péter 1974-es
Tárnok utcai lakóháza

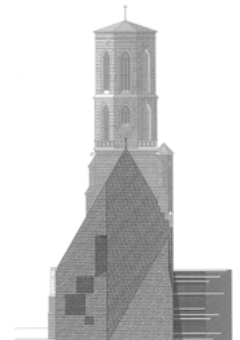
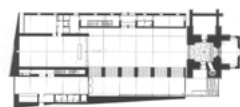
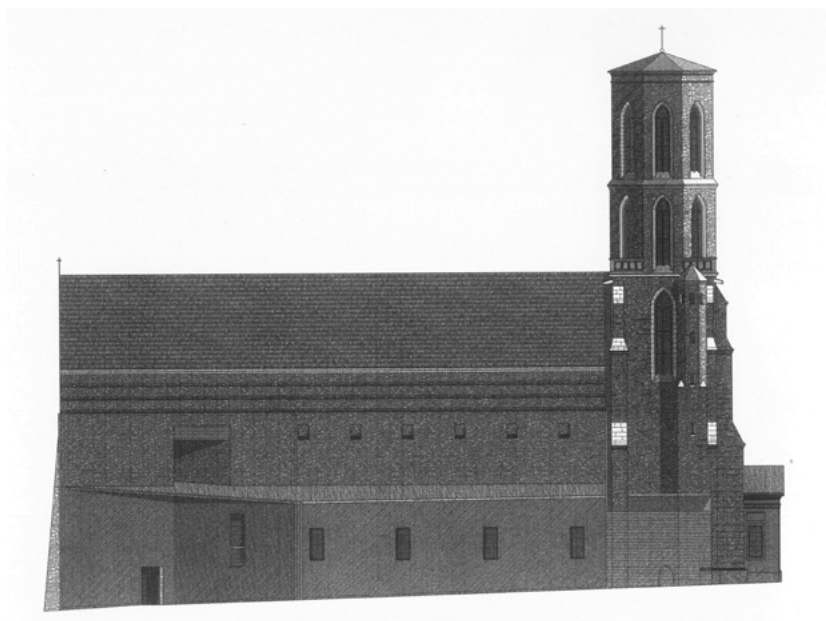
↑
RE-NEW! / Virág Csaba
1979-re elkészült villamos
teherelosztó épülete

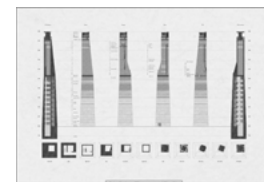
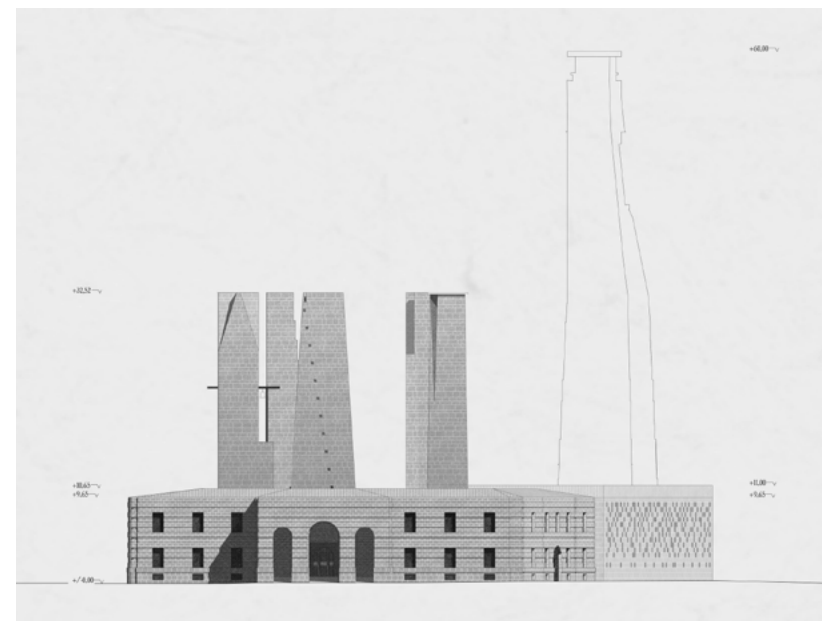
↑
RE-THINK! / Janáky
István 1991-es pályázata
a régi budai Városháza
lakótoronnyal való
kibővítésére

↑
RE-THINK! / Reimholz
Péter 2000-re elkészült
Hapimag Apartmanháza

↑
RE-THINK! / Balázs Mihály
2000-es terve az egykori
Helyőrségi templom
újrafogalmazására

↑
RE-THINK! / Cságoly Ferenc
(Építész Stúdió) 2003-as
konceptiója a volt Honvéd
Főparancsnokság romjának
megújítására

RE-TURN? / A Honvéd
Főparancsnokság (1895-1896,
Kallina Mór) romjai, egykori
állapotuk és történetük

RE-TURN? / A volt Külügy-
minisztérium (1901-1903,
Hauszmann Alajos és Hüttl
Dezső) romjai, egykori
állapotuk és történetük

↑
RE-TURN? / A volt
Pénzügyminisztérium
(1899-1904, Fellner
Sándor) romjai, egykori
állapotuk és történetük

↑
RE-TURN? / Az egykori József
Főhercegi palota (1902-
1905, Korb Flóris és Giergl
Kálmán) romjai, egykori
állapotuk és történetük

5.

A kiállítás tervezett katalógusának szakmai koncepciója és technikai leírása

A tervezett katalógust a kiállítással szoros szimbiózisban képzeljük el, mind a megjelenést, mind a tartalmat tekintve. Célja egyrészt a kiállítási installációhoz adekvát, azt dokumentáló, ismerető könyvforma, másrészt a kiállítási tartalom kiegészítése olyan anyagokkal, amelyek a bienálé időszakán túl is releváns, a témával foglalkozó általános és konkrét esettanulmányokat tartalmazó kötetként formálják a katalógust. Nem titkolt célunk adalékokkal szolgálni az épített múlthoz való viszonyunk értelmezéséhez, dialógust kezdeményezni, új, komplex nézőpontokat beemelni a diskurzusokba. A katalógussal szeretnénk – erősítve a kiállítási tartalmat – rámutatni a velencei kiállítási helyszín és a Budai Várnegyed II. világháború utáni időszakának egyes fejezeteire, és az azok által reprezentált általános témára, az építészet kulturális, szellemi és fizikai értelemben vett rétegzettségének jelentőségére. A katalógust angol és magyar nyelven kívánjuk megjelentetni, szerkesztője a kiállítás kurátora.

Tervezett felépítés:

1. Bevezető tanulmány
2. A velencei magyar pavilon teljes történetének gazdagon illusztrált bemutatása
3. Fejezetek a kiállítási tematikának megfelelően a Budai Várnegyedről:
 - a. RENEW! / a kiválasztott négy épület és történetének, mai értelmezésének bemutatása
 - b. RETHINK! / a kiválasztott négy épület ill. terv és történeteinek, mai értelmezéseinek bemutatása
 - c. RETURN? / a kiválasztott négy épület és történetének, mai dilemmáinak bemutatása

Minden fejezetet a felvetéssel, korszakkal, háttérrel általánosan foglalkozó bevezető tanulmány vezet fel, melyet 1-1 felkért szerző ír meg. A fejezet további részében a kiállítási tartalom jelenik meg, bővebb, magyarázatokkal, háttérinformációkkal gazdagon ellátva.

A kiállítási installáció dokumentálása.

4. A kiállításon futó filmekben megszólaltatott felkért építészek és laikusok megszólalásaiból szerkesztett fejezet, rövid interjúk formájában.
5. Impresszum

A tanulmánykötet szerzői jelen pályázatban nevesített résztvevők és felkért, az egyes témák szakértőiként számon tartott szakemberek lennének.

Technikai jellemzők, formátum:

- Formátum: B5, kartonált
- Kötészet: cérnafűzött, lengőgerinces
- Oldalszám: 192–224 o.
- Fedélpapír: Chromolux Silver, 250 gsm (vagy azonos minőségű, tükröhatású anyag)
- Belívpapír: Munka Polar Rough, 120 gsm
- Nyomdatechnológia: négyzínkolor ofsetnyomat, szitázott fedéllel

A katalógus fedelének és fejezetnyitó oldalpárjának látványterve.

6.

Kommunikációs koncepció

A velencei projekt elválaszthatatlan részét képezik nem csak a kiállítás vagy a katalógus, de azok az aktivitások is, amelyek a kiállítás által felvetett téma disszeminációja alapján kialakuló párbeszéd elindításához járulnak hozzá. Az ezzel kapcsolatos célunk kettős: kapcsolódva a nemzetközi fejlemények körüli diskurzushoz, azok szempontjainak beemelése a hazaiba, és fordítva, a bemutatásra kerülő két helyszín, két történet nemzetközi érdeklődő közvélemény előtt való bemutatása.

Ennek érdekében, a megnyitőeseményen és a tervezett sajtóbejáráson túl a kommunikációs koncepciónk az alábbi részekből áll:

- A katalógus magyar-angol nyelvű kiadása. Árusítása mind a pavilonban, mind magyarországi helyszíneken (pl. FUGA Budapesti Kortárs Építészeti Központ könyvesboltjában, építész felsőoktatási intézmények).

- Terveink között szerepel egy hazai könyvbemutató, és az ahhoz kapcsolódó vitaestek szervezése a szerzők részvételével, a BME Építészmérnöki Karán, az Építőművészeti Doktori Iskola és a Középülettervezési Tanszék kooperációjával.
- Ahogy a kiállítási helyszínen, párhuzamosan a Budai Várban is tematikus, nyilvános városi sétákat szervezünk, a kiállításon bemutatott korszakok helyszíneit végigjárva, a séták szervezésében professzionális partnerek bevonásával (pl. KÉK, Hosszúlépés).
- A projekt teljes időtartama alatt folyamatos facebook- és instagram kampánnyal szeretnénk a témát népszerűsíteni és újabb rétegekkel árnyalni, hangsúlyosan építve a fiatal hallgatói generáció újszerű látásmódjára.
- A kiállítás helyszíni kommunikációjára a katalógussal azonos formavilágú, de csökkentett tartalmú, ingyenesen elvihető flyert tervezünk készíteni.

7.

Pályázati költségkalkuláció

(1. számú melléklet)

KÖLTSÉG JOGCÍMEK	TERVEZETT ÖSSZES KÖLTSÉG (BRUTTÓ 23.000.000 Ft)
I. Dologi költségek	
a) Kiállítás kivitelezésének költségei	10 155 300 Ft
	180 000 Ft
	50 000 Ft
	240 000 Ft
	600 000 Ft
	1 070 000 Ft
	500 000 Ft
	300 000 Ft
	800 000 Ft
	100 000 Ft
	700 000 Ft
Műszaki, technikai eszközök	2 400 000 Ft
	398 750 Ft
	159 500 Ft
	528 000 Ft
	1 485 000 Ft
	46 200 Ft
	825 000 Ft
	1 046 100 Ft
	1 320 000 Ft
	46 750 Ft
	30 000 Ft
Installációs költségek	5 885 300 Ft
Egyéb	800 000 Ft
b) Katalógus és kapcsolódó információs anyagok költségei	8 750 000 Ft
Tiszteletdíjak (grafikus, szerző, fordító)	3 850 000 Ft
Jogdíjak	1 500 000 Ft
Nyomdaköltségek	2 700 000 Ft
Egyéb	700 000 Ft

MEGJEGYZÉS	NETTÓ MENNYISÉG	BRUTTÓ MENNYISÉG	EGYSÉG	BRUTTÓ ÁR
kutatóablakok szakszerű készítése	4,5	4,5	nm	40 000 Ft
egykori ablakok és falsarokkon-túrok csapózsínóros feljelölése	1	1	egység	50 000 Ft
nyomtatott falmatricák	1	40	nm	6 000 Ft
kasírozott, nyomtatott képek, rajzok	1	15	nm	40 000 Ft
összesen				
projektor	2	2	db	250 000 Ft
hangszórók	10	10	db	30 000 Ft
kiegészítő világítás (kiállítótér)	1	1	egység	800 000 Ft
pincei világítótestek (opcionális!)	10	10	egység	10 000 Ft
szükség esetén módosított menekülési irányfénypozíciók terveztetése, engedélyeztetése, telepítése	1	1	egység	700 000 Ft
összesen				
újrahasznosított gumiörlemény, fekete gumilemez padló, 4 mm vastag	145	159,5	nm	2 500 Ft
fekete textil álmennyezet	145	159,5	nm	1 000 Ft
fekete festés	320	352	nm	1 500 Ft
gipszkarton fal 15 cm-es profilvázra, 2x1 réteg egyoldali gipszkartonnal	300	330	nm	4 500 Ft
fóliázás az udvari üvegezésen	42	46,2	nm	1 000 Ft
fehér festés	500	550	nm	1 500 Ft
tükrőfólia	317	348,7	nm	3 000 Ft
fehér, 100% poliészter függöny, nyomtatással, sodronyos feszítésekkel	110	110	nm	12 000 Ft
pincei, az ajtóból látható fal, pillér, gerenda és mennyezeti felületek egyszeres meszelése (opcionális!)	425	467,5	nm	100 Ft
összecsukható ülőke	15	15	db	2 000 Ft
összesen				
helyszíni előkészítés, berendezés, takarítás, épület eredeti állapotának visszaállítása (vakolás, glettelés festés), installáció bontása				
közreműködői díjak (a kurátor szerzői honoráriumáról lemond)				
a kiadványba és a kiállításra kerülő ábrák/fotók jogdíja				
2500 Ft/db 300+700 pld esetén				
kb. 70000 db flyer				

c) Szállítás, biztosítás	1 650 000 Ft
Szállítás közúton oda-vissza	900 000 Ft
Szállítás hajón oda-vissza	750 000 Ft
Biztosítás (A szállítások és kiállítás idejére)	0 Ft
d) Utazási költség (építés és bontás idejére)	0 Ft
e) Szállásköltség (építés és bontás idejére)	0 Ft
f) Kurátor és a kiállító művész tiszteletdíja	1 Ft
g) Egyéb	0 Ft
Dologi költségek Összesen	20 555 301 Ft
II. Személyi jellegű költségek*	
Ludwig Múzeum műszaki stábjának napidíjai (fő*nap*50 EUR)	1 100 000 Ft
Személyi jellegű költségek összesen	1 100 000 Ft
Személyi költségek járulékai összesen**	150 150 Ft
h) Előre nem kalkulálható költségek (5%***)	1 150 000 Ft
ÖSSZESEN	22 955 451 Ft

* Személyi jellegű költségek között kizárólag közalkalmazotti napidíjak tervezhetők
** össz napidíj 70%-ra számított 19,5%-os Szochó
*** Teljes költségvetés 5%-a tartalékként tervezendő

szállítás Budapestről Velencébe, kb. 320 Ft/km + pakolás
szállítás Giardinibe tengeren
1. alkalom (helyszínbejárás, 5 fő): benzin, autópálya, parkolási díjak 2. alkalom (installáció-készítés és megnyitó, kb. 15 fő): repülőjegy 3. alkalom (bontás, 5 fő): benzin, autópálya, parkolási díjak
(Megj.: A szerzők, az építészhallgatók és a kurátor útiköltségét a BME Építészmérnöki Kar állja.)
1. alkalom (helyszínbejárás, 5 fő) - 1 éjszaka 2. alkalom (installáció-készítés és megnyitó, 15 fő) 3. alkalom (záróesemény és bontás, 5 fő)
(Megj.: A szerzők, az építészhallgatók és a kurátor velencei szállásköltségét a BME Építészmérnöki Kar állja.)
kurátor tiszteletdíja
kb. 5 fő 14 napra vonatkoztatott napidíja

8.

A megvalósítás tervezett ütemezése

2019. augusztus 28.	a pályázat eredményhirdetése
2019. szeptember	helyszínbejárás (jelen pályázat szerzői közül szűkebb csapattal)
2019. szeptember-október	költségvetéstervezés, szerződés-előkészítés
2019. október vége	szerződéskötés
2019. október	· a kiállítás és a katalógus tartalmának részletes kidolgozása, a katalógus szerzőinek felkérése · a filmekre vonatkozó koncepció, stáb kialakítása, a munka megkezdése
2019. november	az installáció mintafalának megépítése Budapesten
2019. november-december	· installáció és kiállítás részletes tervezése · a kiállítás és a katalógus tartalmának részletes kidolgozása (folytatás)
2020. január-február	· installáció és kiállítás véglegesítése · kiadványszerkesztés, fordítás, grafikai munkák
2020. február-március	· kiállított szakmai anyagok elkészítése · alapanyagok és eszközök beszerzése · kiadványtervezés befejezése
2020. április	· nyomdai anyagok gyártása · a filmek befejezése (utómunka, vágás, feliratozás, fordítás)
2020. május 9-10.	szállítás
2020. május 11-20.	kiállítás építése (jelen pályázat szerzőinek túlnyomó többségének helyszíni részvételével)
2020. május 21-22.	· sajtó- és szakmai napok, megnyitó · kiállítás fotózása
2020. június eleje	a katalógus bemutatása Budapesten, a BME Középülettervezési Tanszék és az Építőművészeti Doktori Iskola közös szervezésében
2020. április-október	városi séták a Budai Várnegyedben
2020. június-november	karbantartás
2020. november 29.	záróesemény
2020. november 30.	bontás (jelen pályázat szerzői közül szűkebb csapattal)
2020. december 1-2.	elszállítás
2020. december	szakmai beszámoló

